

шығу тегінің экзогендік соққыларына тұрақтылығы, ол күйзелістердің ықтимал көздерін бейтараптандыру және болған күйзелістерге байланысты залалды азайту қабілетінде көрінеді.

Сыртқы экономикалық қауіпсіздіктің мәні сыртқы экономикалық қызмет нәтижелерінің мемлекеттің ұлттық мүдделеріне сәйкестігі болып табылады. Сыртқы экономикалық қауіпсіздікке қол жеткізуге бағытталған саясат біртұтас шаруашылық құрылымы ретінде елдің орнықты, тәуелсіз дамуын, ұтымды және тиімді сыртқы экономикалық өзара қатынастар негізінде оның табиғи экономикалық өсуін, дамудың инновациялық жоғары технологиялық жолына көшуді қамтамасыз етуге тиіс.

Сыртқы экономикалық қауіпсіздікке бәсекеге қабілеттілікті арттыру, ұлттық экономиканы әлемдік нарық жағдайларына бейімдеу, орнықты экономикалық өсуді қамтамасыз ету мақсатында протекциялық қорғау шараларына да, ырықтандыру саясатына да басқарушылық және бейімделу сезімталдығын қамтамасыз ету арқылы қол жеткізіледі. Мемлекеттік стратегияның сыртқы экономикалық бағыты Халықаралық еңбек бөлінісінің артықшылықтарын тиімді іске асыру, әлемдік шаруашылық байланыстарына оның тең құқылы интеграциясы жағдайында елдің орнықты дамуы, экономикалық ынтымақтастықтың өмірлік маңызды мәселелерінде ұлттық экономиканың шет елдерге немесе қоғамдастықтарға сыни тәуелділігіне жол бермеу болып табылады. Сыртқы экономикалық қауіпсіздік тұрғысынан сыртқы экономикалық факторлар жалпыұлттық мақсатқа қол жеткізуге бағындырылуға тиіс. Бұл жерде басты рөлді мемлекет атқаруы тиіс: ол ұлттық бизнесті бағдарлайды және капиталдың шоғырлануын ұлттық экономиканың неғұрлым басым салаларына бағыттайтын болады.

Ардақ Е., 2 курс (академик Е.А.Бөкетов атындағы ҚарУ)
Ғылыми жетекші – э.ғ.к., профессор Нәбиев Е.Н.

ӨНІРДЕ АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫН МЕМЛЕКЕТТІК РЕТТЕУДІ ЖЕТІЛДІРУДІҢ КЕЛЕШЕКТІК БАҒЫТТАРЫ

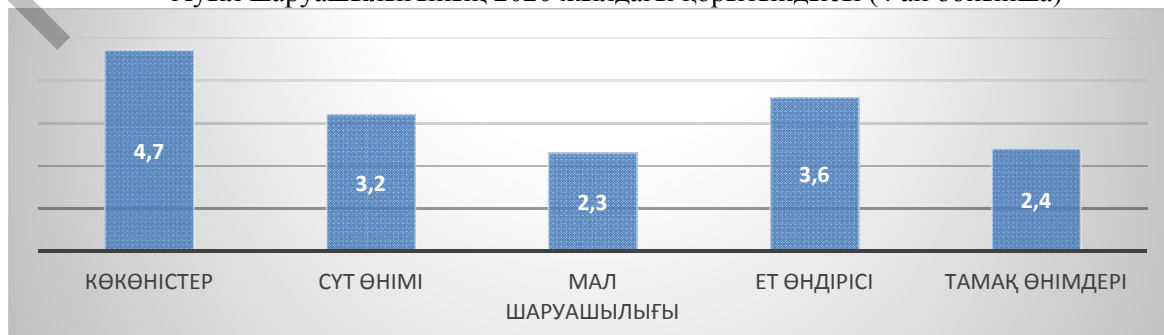
Қазіргі уақытта жаһандану қазақстандық қоғамда болып жатқан барлық процестерге барынша ықпал етуде. Соның ішінде өңірде ауыл шаруашылығын мемлекеттік реттеуді ілгерілету кезең-кезеңімен жүзеге асырылуда. Қазақстанның ауыл шаруашылығын жетілдіру барынша интеграциялануда.

Қазақстан Республикасының агроөнеркәсіптік кешенін дамытудың 2017 – 2021 жылдарға арналған «Агробизнес-2017» бағдарламасы басты мақсаты – нарықтарда сұранысқа ие, бәсекеге қабілетті АӨК өнімін өндіруді қамтамасыз ету. Бағдарлама міндеттеріне ұсақ және орта шаруашылықтарды ауыл шаруашылығы кооперациясына тартудан бастап, ішкі нарықты молықтыру және отандық өнімнің экспорттық әлеуетін дамыту, ауыл шаруашылығы тауарын өндірушілердің техникамен және химияландыру құралдарымен қамтамасыз етілуін арттыру, сауда-логистикалық инфрақұрылымды дамыту кірді [1].

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың 2020 жылғы 31 наурыздағы мәлімдемесінде кәсіпкерлік секторды қолдауға бағыттап, осы жерде агроөнеркәсіптік кешенді үздіксіз қамтамасыз ету, шағын және орта бизнесті несиелеуді арттыру қажеттілігін, ауыл кәсіпкерлігін дамыту және ауыл шаруашылығы өнімдерін қайта өңдеу мен сақтау жобаларын атады [2].

Кесте 1

Ауыл шаруашылығының 2020 жылдағы қорытындысы (4 ай бойынша)

Өңірде ауыл шаруашылығын мемлекеттік реттеуді жетілдірудің келешектік бағыттарына қазіргі жаһандану үрдісі өз жағдайларын талап етеді. Сарапшылардың болжамы бойынша 2020 жылдан әрі қарай әлемдік экономиканың 25%-дан астамы цифрландыру технологияларын енгізуге кіріседі. Бұл қоғамның тиімділігін айтарлықтай арттыруға мүмкіндік береді. Соның ішінде ауыл шаруашылығын цифрландыру бұл мәселеде жетекші орындардың бірін алады, өйткені мемлекеттің экономикалық тұрақтылығы көбінесе өңірдегі ауыл шаруашылығы саласының даму деңгейіне байланысты. Әлемде ауыл шаруашылығы дәстүрлі саладан инновациялық жаңа нарықтар құруға қабілетті жоғары технологиялық салаға айналуға.

Қазақстанда өңірде ауыл шаруашылығын мемлекеттік реттеуді жетілдірудің келешектік бағыттарында не күтіледі?

Қазақстанда бірінші кезекте ауыл шаруашылығын цифрландыру шеңберінде енгізілетін негізгі технологиялар ауыл шаруашылығы техникасының GPS-навигациясы, қатар жүргізу, салмақ жұмысын автоматтандыру, өрістердің электрондық карталары және, әрине, ең қызықты және ерекше технологиялар ретінде пилотсыз ұшу аппараттары болып табылады.

Қазақстанның агроөнеркәсіптік кешені тәуекелі жоғары қызмет саласы болып табылады және көбінесе климаттық факторларға байланысты. Қазақстанда ауыл шаруашылығын цифрландыру климаттың әсерін азайтуға және біртіндеп нақты егіншілікке көшуге көмектеседі.

Алайда, көшу біртіндеп болуы керек: цифрландыру технологияларын енгізгенге дейін ауыл шаруашылығы кәсіпорындары бірнеше дайындық кезеңдерінен өтуі керек:

Бизнес-үдерістердің реинжинирингі, өндірісті басқару жүйесінің әдіснамасын әзірлеу (жоспарлау, есепке алу, бақылау, талдау);

Агрономиялық қызметті күшейту, жерді агрохимиялық зерттеп қарауды жүргізу, Әрбір өріс бойынша ақпарат жинау (ластану картасы, топырақ құрамы, танаптар тарихы және т. б.);

Өндірісті автоматтандыру (датчиктерді, контроллерлерді және өзге де жабдықтарды орнату) және жабдықты орнату аймақтарында интернет-жабуды қамтамасыз ету;

Өндірісті автоматтандырғаннан кейін сіз деректерді жинауға және талдауға тікелей кірісе аласыз.

Бағдарламалық жасақтаманы енгізу кезеңі немесе ауыл шаруашылығын тікелей цифрландыру деректерді автоматты түрде жинауға арналған бағдарламаларды енгізуді қамтиды. Алынған барлық мәліметтер жинақталады және талданады, бірыңғай каталогтар жасалады. Соңғы кезең нақты егіншілікке көшу, химиялық препараттарды саралап енгізу мүмкіндігі бар техниканы сатып алу болады.

Әдебиеттер:

1. <https://atameken.kz/>
2. Сельское хозяйство karaganda-region.gov.kz/ru/region.
3. Цифровизация сельского хозяйства: умные фермы. nform.kz
<https://www.inform.kz/ru/cifrovizaciya-sel-skogo-hozyaystva-umnye-fermy.>
4. www.kt.kz

Ахметбекова А.И., 1 курс (КарУ им. академика Е.А. Букетова)

Научный руководитель - к.э.н., доцент Гелашвили Н.Н.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ЦИФРОВЫХ ИНСТРУМЕНТОВ ПРЕДПРИЯТИЕМ ДЛЯ ОСУЩЕСТВЛЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОГО УПРАВЛЕНИЯ НА ОСНОВЕ КОНТРОЛЛИНГА

Сегодня мир стремительно движется к экономике нового типа, где основными ее инструментами становятся цифровые технологии. Цифровизация становится одним из основных трендов развития экономики, повышения конкурентоспособности экономики и нации. Современные организации в настоящее время перестраиваются, принимая во внимание развитие информационных технологий: появляются новые гибкие и промежуточные формы организаций бизнеса. Примером может быть магазин розничной торговли и одновременно интернет-магазин. При этом при этом кардинально изменяется механизм управления. Все чаще приходит понимание того, что эффективность работы любой организации зависит не только от состояния рынка, на котором она функционирует, и не только от экономических отношений, которые данная организация выстраивает с другими субъектами экономической деятельности, но и от развития информационных технологий. [1]